

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00
F: 01 400 53 21

Izdajatelj: sigov-ca

Številka certifikata: ac 98 01 72

Potek veljavnosti: 13.05.2020

Ref. št. dokumenta: 001-52/2016/10

Čas podpisa: 14:46, 15.09.2016

Podpisnik: Maja Makovec Brenčič

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Šubičeva 4
1000 LJUBLJANA

dr. Milan Brglez
PRESEDNIK

REPUBLIKA SLOVENIJA - DRŽAVNI ZBOR

Prejeto:	15-09-2016
Šifra:	020-07/16-989/3
Povezava:	020-07/16-33
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratice:	

Številka: 001-52/2016/10
Datum: 13.9.2016

ZADEVA: **Odgovor na pisno poslansko vprašanje**
ZVEZA: Vaš dopis št. 020-07/16-0989/2 z dne 28.7.2016

Spoštovani!

V nadaljevanju vam pošiljamo dopolnitev odgovora na pisno poslansko vprašanje poslanca Državnega zbora Tomaža Lisca, v zvezi z novelo Zakona o visokem šolstvu.

S spoštovanjem,

dr. Maja Makovec Brenčič
MINISTRICA

Vročiti:

- Naslovniku – gp@dz-rs.si – po elektronski pošti

**Odgovor ministrice za izobraževanje, znanost in šport na pisno poslansko vprašanje
Tomaža Lisca**

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije, Tomaž Liseč, je na ministrico za izobraževanje, znanost in šport, dr. Majo Makovec Brenčič, naslovil vprašanje v zvezi z novelo Zakona o visokem šolstvu.

Glede na to, da je poslanec v okviru poslanskega vprašanja zastavil več vprašanj, so v nadaljevanju navedeni odgovori na posamezna vprašanja in sicer:

Pripravljanje sprememb Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov (v nadaljevanju: Uredba) se je formalno pričelo s prvo sejo Delovne skupine za pripravo novele Zakona o visokem šolstvu (v nadaljevanju: Delovna skupina) z dne 23. 10. 2015 in se končalo s sprejetjem Uredbe dne 27. 5. 2016. Skoraj sedem mesecev so z različno intenzivnostjo potekale priprave in razprave na spremembo Uredbe. Spreminjanje in dopolnjevanje Zakona o visokem šolstvu, se pravi novele ZViS (v nadaljevanju: novela ZViS) in spreminjanje Uredbe sta namreč bistveno povezani aktivnosti, zlasti na konceptualni in metodološki ravni. Konceptualna razprava o spremembah financiranja je bila tesno povezana z razpravo o novem sistemu proračunskega financiranja v noveli ZViS, ki je zaradi različnih izhodiščnih položajev visokošolskih zavodov (v nadaljevanju: VŠZ) pri proračunskem financiranju študijske dejavnosti v zadnjem obdobju terjala tudi spremembo načina financiranja v letu pred uveljavitvijo novele ZViS, se pravi v letu 2016, ki bi ga bilo možno urediti le s spremenjeno Uredbo. Metodološka raven razprave pa je bila vezana na kazalnike proračunskega financiranja visokega šolstva, ki so bili predlagani v noveli ZViS in ki bi naj že s spremenjeno Uredbo za leto 2016 določili vstopno in izhodiščno vrednost proračunskih sredstev za temeljni steber financiranja VŠZ.

Če hočemo pravilno odgovoriti na prvo podvprašanje: »Kdaj natančno so bili rektorji s tem seznanjeni in na kakšen način?« moramo najprej pojasniti kdaj in kako je ideja o spremembi Uredbe sploh prišla v javno razpravo. To se je zgodilo na prvi seji Delovne skupine, ko je predsednik Rektorske konference (v nadaljevanju: RKRS) predstavil predlog o financiranju iz dokumenta *Sistem financiranja slovenskih univerz od leta 2016 dalje*, ki ga je sprejela Rektorska konferenca 31.7.2015. Delovna skupina je sprejela sklep, da se ta predlog pošlje tudi ostalim članom v pregled, kar je ministrstvo tudi naredilo. V tem dokumentu je v drugem poglavju *Obrazložitev sistema po časovni komponenti* zapisano, da predlog RKRS terja vpeljavo tega sistema financiranja že v letu 2016, in sicer preko izravnave financiranja univerz s predlaganimi ponderji in kazalniki. Na tej seji je bilo tudi predlagano, da na naslednji seji prof. dr. Dragan Marušič, kot predsednik RKRS podrobneje predstavi predlog RKRS. Imenovana je bila ožja delovna skupina, kajti ministrstvo je predlagalo makro koncept, ki bo zagotavljal stabilnost, a treba bi bilo najprej urediti sistem, ki bo izvedljiv in varen. Za naslednjo sejo Delovne skupine je RKRS poslala gradivo ZviS – predlog vsebine členov, ki urejajo financiranje študijske dejavnosti: ki je bilo posredovano članom Delovne skupine. Dokument zlasti v točki 7 določa vstopne vrednosti, ki naj bi, ne glede na zakon, določile vstopne vrednosti sredstev za temeljni steber financiranja na način kot jih je oblikovala RKRS že v letu 2016.

Na drugi seji Delovne skupine, ki je bila 11.11.2015, je predsednik RKRS predstavil predlog RKRS o vsebini členov, ki urejajo financiranje študijske dejavnosti, vključno s pravilom vstopnega stanja za leto 2016. Na tretji seji Delovne skupine, ki je bila 23. 12. 2015, je bilo ugotovljeno, da predlagani kriteriji za financiranje s strani RKRS niso usklajeni z ministrstvom, zato bo potrebna še širša diskusija z deležniki. Na seji je bilo izrecno poudarjeno, da bo za leto 2016 potrebna sprememba Uredba, ki bo izhajala iz kriterijev, ki so zapisani v veljavnem ZViS in ne tisti, ki jih bomo zapisali v predlog novele ZViS. Zato je bil sprejet tudi sklep, da člani delovne skupine ministrstvu pošljejo svoje predloge in refleksije do prvega tedna v januarju 2016.

Na četrti seji Delovne skupine, ki je bila 19.1.2016, sta predstavnika ministrstva in RKRS izpostavila različnost konceptov financiranja. RKRS je poudarila načelo pravičnosti sistema, kar pomeni, da mora sistem »vsem omogočiti vstop na enak način, kar pomeni, da morajo biti vstopna razmerja resetirana. Na primer že zdaj vemo, da imajo nekateri visokošolski zavodi le še 50 % študentov v primerjavi z letom 2011, zato ob vstopu ne morejo ostati na deležu iz leta 2011.« V razpravi je ministrstvo sicer podprlo predlagana načela in jih na seji podprlo tudi s podatki iz katerih je bila razvidna razlika med proračunskim financiranjem glede na število študentov, a je vztrajalo, da se vstopnih kriterijev za leto 2016 ne more spreminjati mimo veljavne zakonodaje. Zato je Delovna skupina sprejela sklep, da notranja skupina, sestavljena iz MIZŠ in RKRS, dodela kazalnike.

Ministrstvo je v skladu z veljavno Uredbo v januarju 2016 pripravilo izračun fiksnega in variabilnega dela TSF-Z. Pri izračunu fiksnega dela TSF-Z je bilo ugotovljeno, da obstoječa uredba ne omogoča razdelitve vseh proračunskih sredstev, ki bi jih VŠZ morali prejeti zaradi sprejetih dogovorov o povečanju stroškov dela za leto 2016. Zato je, v skladu s sklepom na Delovni skupini, notranja skupina ministrstva in RKRS, poskušala dodelati kazalnike, ki bi bili zakonsko sprejemljivi in ki bi hkrati omogočili pravičen vstop v sistem financiranja v letu 2016, ki bi izhajal iz predlaganih kriterijev v noveli ZViS. Hkrati je notranja skupina ugotovila, da veljavna Uredba tudi ne omogoča enoznačnega izračuna variabilnega dela TSF-Z, kar je pomenilo, da bo potrebno tudi za ta del spremeniti Uredbo.

Zato je bilo na peti seji Delovne skupine, dne 26.1. 2016, jasno izpostavljeno, da se je potrebno usmeriti v neizvršljivost sedanje uredbe in da zaenkrat še niso zapisane vstopne točke in kazalniki, ki merijo tekmovalni del. V razpravi je bilo jasno poudarjeno, da je treba popraviti Uredbo, ker so v njej napačno zapisane formule, kakor tudi to, da je treba dodelati kazalnike. Tudi v zvezi s tem so bili člani Delovne skupine pozvani, da pošljejo svoje predloge in refleksije glede financiranja.

Na šesti seji Delovne skupine, dne 3. 2. 2016, je bilo poudarjeno, da je trenutna uredba, ki ureja financiranje, nezakonita in jo je nujno treba popraviti, prav tako je treba urediti vstop v sistem. Zato je bil sprejet sklep, da se hkrati gleda in popravlja tudi Uredbo o financiranju, ki bi lahko bila popravljena v mesecu februarju 2016. Kriteriji bi bili v zakonu zapisani širše. Ko bodo usklajeni kriteriji, se novelo pošlje v javno razpravo.

Na osnovi zapisanega sklepa je RKRS dne 12.2.2016 posredovala ministrstvu predlog Uredbe, ki je bil zapisan tako, da je uporabljal dotedanjo terminologijo Uredbe in sledil osnovi intenci novele ZViS o proračunskem financiranju študijske dejavnosti. Z uporabljenimi kazalniki so bila v predlogu Uredbe dosežena razmerja med javnimi univerzami, kot so sledila iz predloga RKRS v juliju 2015. Delitev med javnimi in koncesioniranimi zavodi pa je ostala enaka kot v letu 2015.

Na deveti seji Delovne skupine, dne 22. 2. 2016, je bilo poudarjeno, da je treba urediti vstopna razmerja, na kar je bilo odgovorjeno, da bo to zapisano v Uredbi, na čemer se bo začelo delati takoj, ko gre novela ZViS v javno razpravo. Ker ministrstvo ni sprejelo predloga RKRS je RKRS sklicala sestanek 4.3.2016 na Univerzi v Ljubljani, kjer je ministrstvo predstavilo problematičnost 7., 8., 9. in 11. člena Uredbe, ki potrebujejo spremembo. Na sestanku so bila predstavljena izhodišča ministrstva, in sicer, da lahko pri spremembi Uredbe izhajamo le iz veljavnega zakona, pri čemer moramo maksimalno spoštovati Odločbo Ustavnega sodišča. Z RKRS se je ministrstvo strinjalo v točki doseganja pravičnega vstopa v sistem financiranja v letu 2016, ki bi naj na osnovi obstoječih podatkov zmanjšal razlike v financiranju med posameznimi VŠZ. Odprto vprašanje se je tako še vedno nanašalo na kazalnike s katerimi bi merili pravičnejši vstop v sistem financiranja za odpravo neenakosti.

Upoštevajoč določbo četrtega odstavka 73. člena ZViS, ki glede opredelitve podrobnejših določb o financiranju visokega šolstva, v skladu s standardi iz nacionalnega programa, napotuje na predpis iz njegovega 75. člena oziroma posebni predpis, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije, je tako ministrstvo v skladu s svojimi pristojnostmi pristopilo k pripravi sprememb in dopolnitev Uredbe. Pri tem je ministrstvo izhajalo neposredno iz 73. člena ZViS, ki v drugem odstavku določa, da se sredstva za študijsko dejavnost za prvo in drugo stopnjo zagotovijo v državnem proračunu kot skupna sredstva za univerzo ali samostojni visokošolski zavod

(integralno financiranje) ob upoštevanju študijskega področja ter števila vpisanih študentov in diplomantov rednega študija prve in druge stopnje. Zaradi možnosti različnega interpretiranja tega člena ZViS je ministrstvo vztrajalo samo pri uteževanju študentov in ne tudi diplomantov, saj bi bili sicer študentje dvakrat uteženi, enkrat kot študenti in drugič kot diplomanti. Ministrstvo je predlog sprememb in dopolnitev Uredbe posredovalo v javno razpravo 6.4.2016. Prejeli smo številne pripombe in predloge. O predlogu Uredbe v javni razpravi je razpravljala tudi Delovna skupina, ki je na deseti seji, dne 13.4.2016, nasprotovala uvajanju t.i. glavarine v sistem financiranja študijske dejavnosti. Ministrstvo je poudarilo razloge za nujnost spremembe in nujnost spoštovanja obstoječe zakonodaje. Pri tem je ministrstvo izhajalo iz stališča, da je s spremembo uredbe treba urediti le za letošnje leto, v skladu z dvigom BDP in rastjo stroškov dela in da bo po sprejetju novele ZViS sprejeta tudi nova uredba, ki bo temeljila na drugačnih kriterijih, ki bodo izhajali iz novele ZViS.

Po opravljeni javni razpravi in pregledu vseh pripomb in predlogov je ministrstvo upoštevalo zlasti obseg minimalnega zmanjšanja sredstev ob nedoseganju zakonskih kazalnikov, ki ga je zmanjšalo iz deset odstotkov na pet odstotkov. Upoštevalo pa je tudi predloge po spremembi faktorjev študijskih skupin. Pri tem je v celoti upoštevalo predlog RKRS, ki je predlagala povečanje faktorjev za študijsko področje umetnosti in naravoslovja.

Iz zgoraj opisanega izhaja, da spremembe Uredbe niso bile izvedene v »izjemni naglici« in »tajnosti«. Spremembo Uredbe so pripravljale pristojne službe ministrstva, v skladu s svojimi pooblastili, o njih pa so bili seznanjeni člani Delovne skupine za pripravo novele ZViS, aktivno pa je bila v pripravo Uredbe vključena RKRS oziroma njen predsednik, prof. dr. Dragan Marušič, in sicer na osnovi sklepa Delovne skupine za pripravo novele ZViS. Pri izračunu sredstev so bili upoštevani zadnji razpoložljivi podatki o številu študentov in diplomantov. Upoštevali smo torej število vpisanih študentov v študijskem letu 2015/2016 (stanje na dan 30.10.2015) in število diplomantov v preteklem koledarskem letu, to je v letu 2015.

Vsi ti podatki so dosegljivi na spletni strani MIZŠ:

(http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/statistika_in_analize_s_podrocja_visokega_solstva/),

prav tako pa tudi izračun za veljavno Uredbo.

(http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/financiranje_studija/).